

Kossuth Rádió – Sikertörténetek, 2001. augusztus 6.

Riporter: B. Fülöp Katalin

Bárczy Zoltán vegyészmérnök a környezetvédelmi ipar kiemelkedő egyénisége. Azt vallja, megelőzni könnyebb a környezetszennyezést, kevesebbe is kerül, mint utólag helyrehozni a károkat, ha egyáltalán lehet még. A katasztrófa-elhárítástól az autószerelő műhelyig mindenhol használható az olajfelszívó paplan, a csatornahálózatba szerelhető szűrő, amely az élővizek szennyeződését megakadályozza.

Életútjáról Bárczy Zoltán környezetvédő vegyészmérnökkel beszélgettem.

Itt az irodájában komolyzene árad szét, és így folyik az üzleti élet. Ez megkönnyíti a mindennapi munkát, vagy egyszerűen hiányát érezné annak, ha nem megnyugtató környezet veszi közre egész nap, amikor az irodában kell dolgoznia?

- Ahhoz, hogy az ember normálisan tudjon dolgozni, ahhoz megfelelő környezetre van szükség. Én a komolyzenét gyerekkorom óta kedvelem. Mozart, Chopin háttér-muzsikának kimondottan jó; Beethovennek, Lisztnek is nagyon jó darabjai vannak, de azoknak már súlyuk van.

Úgy gondolná az ember, hogy a vegyészmérnök igen egysíkú gondolkodású, beállt a szakmájára, csak azt műveli, csak a szakkönyveket bújja. Most, amikor az olvasás éve van, Ön mit emel le szívesen a könyvespolcáról, mi az, amit olvasgat, van-e egyáltalán erre ideje?

- Hát nagyon kevés van. Amikor könyvet veszek le a polcra, költőkhöz fordulok szívesebben, mert a versek azért rövidebbek, mint a regények. Szívesen olvasgatok történelemmel, a magyar nyelvvel kapcsolatos tanulmányokat, gondolatokat felüdülésképpen, mert az, hogy az ember vegyészmérnök, az csak annyit jelent, hogy milyen egyetemen szerezte a diplomáját. Ha csak a magunk évfolyamát tekintem, nemcsak a szakirányú egyetemi tanárokat lehet megtalálni, hanem régészt is, általános iskolai tanítót is, aki azt mondta találkozásunkkor, hogy az a rendszer, amelyet a kémia, és a mi a rendszerelméleti szakunk adott, az neki az apró gyerekekkel való foglalkozásban is óriási segítséget jelent.

Tudta-e az iskolaválasztásnál, amikor tovább kellett tanulni, hogy Ön biztosan vegyészmérnök akar lenni?

- Természetesen voltak gyerekes elképzeléseim: 5-6 éves koromig pilóta akartam lenni. Aztán ahogy elkezdtem az általános iskolában tanulni és kiderült, hogy foglalkozás azért más is van, sőt sokféle van, jött a pilótaság helyett a sok kérdőjel, mert érdekel a történelem, a nyelv, nyelvérzékem is van. Örülök, hogy ezt a gyerekeimnek is tovább tudtam adni. 14 éves koromban még nem én döntöttem, hanem szüleim: gimnáziumba mentem. Ott a kémiatanárom úgy „megfertőzött”, hogy azt mondtam, én ezen a vonalon kívánok továbbmenni. Így érettségi után szakirányú egyetemre jelentkeztem. Vegyiparban dolgoztam szinte végig az egyetememtől kezdődően: a nehézvegyiparban, a gyógyszeriparban. És láttam, hogy

környezeti problémáinknak vagy kémiai, vagy biológiai, de technológiai eredete van. A megoldás is ezeken a területeken kell: ha kémiai eredetű a szennyezés, akkor kémiai választ kell találni és adni – magában a technológiában.

Őn az 1990-es évek környékén gondolta-e, amikor odahagyta a hivatását és a környezetvédelmi ipar egyik kiszolgálója lesz, hogy „jó lóra tesz”? Hiszen az elmúlt tíz év azoknak a vállalkozásoknak adott igazat, akik bele mertek vágni. A környezetvédelmi ipar igen gazdaságos húzó ágazat lett.

- Tíz évvel ezelőtt nem fordítottam hátat a vegyészmérnökségnek, hanem épp ellenkezőleg: a vegyészmérnökségi praxisomban szerzett számos tapasztalatom bátorított, sőt jogosított föl arra, hogy életemnek a magam irányította új szakaszát most ebbe az irányba vigyem.

Az ember azt gondolná, hogy Ön jó szimattal, jó érzéssel esetleg valami kis közgazdasági vénával megérezte azt, hogy a környezetvédelemben nagy lehetőség lesz az elkövetkezendő években.

- '90 végén, '91-ben kényszerhelyzetben voltam: vagy a munkanélküliek kenyerét eszem, és táborukba beállva jutok valamire, vagy tudván azt, hogy van valami lehetőség a kezemben, a fejemben: az elmúlt jó 20 év tapasztalata. Úgy oldottam fel ezt a kényszerhelyzetet, hogy azzal az egy lehetőséggel – amelyről akkor Magyarországon még csak én tudtam – elkezdtem foglalkozni. Közben magam is tanultam ennek a szakmának a részleteit, és tápázkodtam fel a buktatóiból. Úgy néz ki, hogy sikerült jó irányban elindulnom. Azokat az eszközöket, amelyekkel mi foglalkozunk, valójában nem kitaláltam, hanem – egy nemzetközi környezetvédelmi kiállításon – megtaláltam. Az akkor munkámat adó cég vezetőségének ez a téma nem tetszett, így amikor elváltunk, nekem már volt feladatom, amivel foglalkozzak.

Nagyon érdekes eszközöket talált. Gyorsan bevethető a környezeti károk megelőzésében, a katasztrófa-elhárításban.

- A katasztrófán az emberek mindig óriási nagy szerencsétlenségeket gondolnak, pedig az igazi katasztrófák nem ott vannak. Amivel nap, mint nap fel kell venni a kesztyűt, azok a hétköznapi kicsi katasztrófái. Az, hogy a hűtővízben szépen lassan gyűlik az olaj, és már annyi van benne, hogy a technológiai rendszert zavarja. Ezekkel az „apróságokkal” kell érdemben foglalkozni – *bent a technológiában*. Azt vallom, hogy *a környezetvédelem nem külön szakma, hanem a gyártási folyamatoknak része*. Tapasztalataim alapján fogalmaztam meg azt a jelszót, amely cégünk mottójává is vált, miszerint a környezetvédelmi szemlélet *veszteségekre hívja fel a figyelmet és ezeket a veszteségeket fel is számoltatja*. A veszteség felszámolása pedig mindenképpen eredmény, nyereség. Tehát *a környezetvédelem nem érzelmi, hanem igenis gazdasági kategória*. A leggyakoribb, legnagyobb tömegű környezetszennyező folyadék az olaj, és ennek mindenféle származéka. Van sokféle maró, izgató vegyszer is, ezekhez is megvannak az itatós eszközök. A korszerű itatós anyagok a saját tömegüknek több, mint tízszerese szennyezőt képesek beszívni. Új technikánkkal azt kínáljuk, hogy a hulladékban az olaj, vagy a vegyszer az össztömegnek legalább kilenczted része legyen, a meddő részét pedig szorítsuk le a lehető legkisebbre. Mert ha veszélyes hulladék címen a benne lévő veszélyes komponens miatt kell fizetni, akkor a hulladékban tényleg a

veszélyes komponens legyen a túlnyomó rész, ne az ártalmatlan, a meddő. Nem a veszendőbe ment anyag a kár csupán. Ha éppen úgy sikerül felborítani a hordót, hogy a teljes tartalma beleborul a csatornába, akkor iszonyú nagy munka és költség a tisztítás. Aki már végzett ilyet, annak van fogalma arról, hogy milyen is a csatornát olajmentesre kitisztítani.

Amit Ön képvisel a környezeti károk megelőzésében, az nem gazdaságos, mégis meg lehet élni belőle?

- Ha nem lenne gazdaságos, nem tudnánk megélni belőle. Oda kell fejlesztenünk a gazdálkodó emberek és cégek szemléletét, hogy ne csak azt lássák: „Hű, ha most környezetvédelmi célból lépünk, akkor ez most konkrétan ennyi meg ennyi pénzt kivesz a zsebünkől, és utána nem történik semmi, benne fekszik a pénzünk”. Nagyon érdekes vitám volt egy gazdasági munkatárssal. Ő azt mondta, hogy ha megveszi tőlünk ezeket a mentesítő készleteket, hazaviszi, beteszi a műhely sarkába, ott áll benne több tízezer, vagy százezer forint is, és nem hasznosul. Visszakérdeztem, hogy tessék mondani, mikor kifogásolta legutóbb azt, hogy a csarnokba betelepített tűzoltókészüléket rendeltetésszerűen még nem használták, holott a cég már több mint 20 éve működik? Abban nem fekszik a pénz? Ha észrevesszük, hogy lyukas a hordó, és azonnal betömjük azt a lyukat, amíg átfejtethetjük, akkor megmentjük a benne lévő anyag értékét. Lehet mérlegelni, hogy ha megteszem, az – a következményeivel együtt! – ennyibe kerül, ha meg nem teszem meg, *akkor az, meg annak a következményei* – meg annyiba meg annyiba kerülnek. Dönthetünk így is, dönthetünk úgy is, de azt is tudnunk kell, hogy melyik döntésünk milyen – esetleg nem kívánt – eredménnyel járhat. Döntésünk nyomán nemcsak a kedvező, hanem a kellemetlen következményeket is föl kell vállalnunk.

Sikert sikerre halmoz, ezt bizonyítják azok az oklevelek, azok az elismerések, amiket az elmúlt 10 évben munkájának eredményeként megkapott, de nem hivalkodik vele.

- A magam tevékenységét egyáltalán nem sorolom a nagy sikerek közé, mert nem látványos, nem is akar az lenni. Nem is arra való, hogy az ember hivalkodjon vele, ez valahol az életnek normális része. Nem külső dicséret kell, hanem le kell tenni az asztalra azokat az eredményeket, amelyeket a megbízásokat adók elvárnak. Persze jól kell teljesíteni, mert ha nem, akkor ne csodálkozzunk azon, hogy a jövőnk térben is meg időben is igen-igen beszűkül. A mindennapokat szolgáljuk, azt a szemléletet igyekszünk minél szélesebb körben elterjeszteni, hogy végül is minden dolgunk a saját kezünkben van.

Nem bánta-e meg, hogy 10 - 11 évvel ezelőtt úgy döntött, hogy saját vállalkozásba fog, saját lábára áll és nem hagyja magát sodorni az árral, amit esetleg mások irányítanak?

- Ha azt tekintem, hogy az elmúlt 10 év során gondoskodni tudtam a saját megélhetésemről, a családomról, nem szorultam rá senki kegyére, senki jóindulatára, s amit az asztalra letettem, azt saját erőmből – a kudarcaimból is tanulva – tettem. Megérte, megéri? Ezt csinálom, ez az életem. Azt mondom, hogy nem volt rossz döntés. Évről évre sikerült előbbre lépni, előre jutnom. Ez már önmagában eredmény, talán nem is kell több hozzá.